

LES DONES PARLEN DE GUERRA

Guia de lectura

LES DONES PARLEN DE GUERRA

Us presentem aquesta guia amb l'objectiu de donar rellevància a la literatura escrita i protagonitzada per dones.

Es tracta d'una proposta de les Biblioteques Municipals vinculada al 8 de març, Dia Internacional de la Dona, per tal de contribuir i donar suport a les moltes accions que es duen a terme per commemorar aquesta data.

No és un recull exhaustiu, sinó que reflecteix el que disposem a les biblioteques municipals en l'àmbit dels conflictes viscuts i vistos amb ulls de dona.

QUÈ ÉS EL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA?

És una data, el 8 de març, convertida en un símbol per les dones d'arreu del món. Els antecedents d'aquesta celebració ens situen a mitjan segle XIX, en l'inici de la revolució industrial. Les precàries condicions de treball a les fàbriques provocaren l'aparició de moviments de dones que reivindicaven una millora. Per altra banda, aquest dia s'associa a diversos fets: la vaga de les obreres tèxtils nord-americanes de 1857, l'incendi de la fàbrica Cotton o el de la Triangle Shirtwaist Company, de Nova York, el març de 1911. En aquest darrer incident van morir 142 obreres.

Les reivindicacions que han centrat aquest dia han variat amb el temps: la millora en les condicions laborals i socials, la promoció del sufragi universal femení i la pau durant la Primera Guerra Mundial.

El 8 de març de 1917, les dones russes sortiren al carrer per demanar aliments i el retorn dels combatents. És a partir d'aquest moment que el Dia Internacional de la Dona queda fixat el 8 de març.

La celebració es recuperà més tard, amb els moviments feministes dels anys seixanta i setanta. L'any 1977 va ser declarat per les Nacions Unides **Dia de les Nacions Unides per als Drets de la Dona i la Pau Internacional**, amb l'objectiu d'eliminar tota mena de discriminació contra les dones i els seus drets, per posar en relleu la igualtat entre els gèneres i per promoure el desenvolupament i la pau.

El tema que serveix per vertebrar aquesta guia de lectura és el fenomen de la guerra en el seu sentit més ampli. Veurem que les dones han tingut un paper actiu en tots els conflictes bèl·lics: des de víctimes fins a combatents, partidàries dels dos bàndols o supervivents de l'horror i la violència, però sempre valentes i amb vides sorprenents.

Es tracta d'un fenomen que ha generat un volum de bona i variada literatura. Algunes de les autores de la guia l'han viscut en la pròpia pell, d'altres ens l'expliquen i analitzen.

Trobareu tots els llibres que apareixen a la guia a les quatre biblioteques municipals de la ciutat.

LA GUERRA

AUTORES EN PEU DE GUERRA

Allà on es declara una guerra ningú queda al marge dels seus efectes i les vides i obres de moltes autores no han sigut cap excepció. Aquest apartat fa una breu introducció a l'experiència vital i literària d'algunes d'aquestes autores. Totes elles amb un paper molt actiu en els processos de guerra que els ha tocat viure, ja sigui combatent, participant en processos de pau, implicant-se políticament o amb un treball de denúncia vers les situacions d'injustícia.

Belli, Gioconda

(Nicaragua, 1949)

Poeta i novel·lista nascuda a Managua. Com molts intel·lectuals de la seva generació, Belli ingressà a les files del Front Sandinista d'Alliberament Nacional (FSLN). Perseguida per la dictadura somozista, va viure a l'exili a Mèxic i Costa Rica. Va ser membre de la Comissió Politicodiplomàtica del FSLN. Va ser correu clandestí, transportà armes i viatjà per Europa i Amèrica Llatina per obtenir recursos i divulgar la lluita sandinista. Després del triomf sandinista i fins al 1986, ocupà diferents càrrecs dins el govern revolucionari.

El 1986 deixà tot càrrec oficial i es dedicà a escriure la seva primera novel·la.

La seva poesia, considerada revolucionària en la seva manera d'abordar el cos i la sensualitat femenina, ha causat un gran impacte.

Des de 1990, Belli alterna el seu temps entre els Estats Units i Nicaragua. Actualment, resideix a Santa Mònica, Califòrnia, amb el seu marit i dos dels seus quatre fills.

- **Apogeo.** Visor, 2000
- **La mujer habitada.** Tafalla Txalaparta, 2003
- **El ojo de la mujer.** Visor, 2000
- **El país bajo mi piel: memórias de amor y guerra.** Janés, 2001
- **El pergamino de la seducción.** Seix barral, 2005
- **Sofia de los presagios.** Tafalla Txalaparta, 1997
- **Waslala.** Emecé, 1998

Politkóvskaia, Anna

(Nova York, 1958 - Moscou, 2006)

Periodista russa coneguda per la seva oposició al conflicte txetxè i a l'administració de Vladimir Putin. Va néixer a Nova York, on els seus pares eren diplomàtics a les Nacions Unides.

L'any 2001 fugí a Viena, a conseqüència de les amenaces de la policia d'OMON, a qui havia acusat de cometre atrocitats contra els civils. S'involtà en diverses ocasions en la negociació per l'alliberament d'hostatges, com en el cas de l'assalt txetxè al teatre de Moscou l'octubre de 2002. En plena crisi d'hostatges a l'escola de Beslan el setembre de 2004, Politkovskaia col·laborà en les negociacions amb els segrestadors. Durant el seu viatge cap a Beslan, Politkóvskaia emmalaltí violentament i no aconseguí arribar a l'escola. Assenyalà que posaren verí en el te que s'havia pres a l'avió.

La feina de Politkóvskaia a Txetxènia va ser molt lloada. Sovint visità hospitals i camps de refugiats per entrevistar soldats ferits i informar sobre el patiment de civils.

Els crítics amb els articles d'Anna Politkóvskaia l'acusaren de posar-se del costat dels rebels, tot i que també criticà fortament les tàctiques brutals dels rebels txetxens.

Politkóvskaia fou trobada morta el dissabte 7 d'octubre de 2006, a l'interior de l'ascensor del seu bloc d'apartaments del centre de Moscou. Les primeres investigacions assenyalen un assassinat a sou, però encara no s'ha aclarit qui ordenà l'homicidi.

- **La deshonra rusa.** RBA, 2004
- **La Rússia de Putin.** Debate, 2005
- **Terror en Chechenia.** Ediciones del Bronce, 2003

Restrepo, Laura

(Colòmbia, 1950)

Laura Restrepo González va néixer a Bogotà. Es graduà en Filosofia i Lletres. Ha sigut professora de literatura i s'ha dedicat a la política i al periodisme.

El 1983 el president Belisario Betancur la va nomenar membre de la comissió negociadora de pau entre el govern i la guerrilla M-19. Fruit d'aquesta experiència neix el seu reportatge *Història d'un entusiasme*, testimoni pel qual va rebre amenaces de mort i va haver d'exiliar-se del seu país. Va viure a l'exili durant cinc anys, entre Mèxic i Madrid, va mantenir contactes amb l'ala política de la guerrilla M-19 per intentar crear un nou marc de negociacions. La seva tasca acabà el 1989, quan l'M-19 abandonà les armes i es convertí en un partit d'oposició legal, fet que li va permetre poder tornar al seu país.

Ha treballat en diverses revistes, alternant aquesta activitat amb l'escriptura.

Figura entre els autors llatinoamericans més destacats del moment, i els seus llibres s'han traduït a més de dotze idiomes.

Actualment viu a Bogotà, on exerceix com a directora de l'Institut de Cultura i Turisme.

- *Delirio*. Suma de letras 2005
- *La novia oscura*. Anagrama 2000

Weil, Simone

(França, 1909-1943)

Nascuda a París, de família laica d'origen jueu. Estudià filosofia i literatura clàssica des de l'adolescència. Amb 19 anys ingressà a l'École Normale Supérieure de París, es graduà amb 22 anys i començà la seva carrera docent.

Amb 23 anys començà a tenir notorietat pels seus estudis de la doctrina marxista. Discutia amb Trotsky sobre la situació russa, Stalin i el marxisme. El seu fervent activisme social i sindical la portà a treballar com a operària de fàbrica. El 1936 participà en la Guerra Civil espanyola, juntament amb els anarquistes. El 1940, davant el creixement del poder de Hitler, la seva condició de jueva començà a ocasionar-li problemes. L'any 1942 viatjà a Londres per intentar ingressar com a combatent a França. A conseqüència de voler subsistir en les mateixes condicions alimentàries que la resta dels seus compatriotes de la França ocupada, Weil va contreure tuberculosi i morí a l'edat de 34 anys.

En el moment de la seva mort, era pràcticament desconeguda. En acabar la guerra els seus amics començaren a editar els seus escrits. Des de llavors, és admirada per escriptors, filòsofs, teòlegs i sociòlegs.

- *En espera de Déu*. Edicions 62 1965
- *Escrits sobre la guerra*. Bromera 2003
- *La guerra según Simone Weil*. Matie Larrauri. Tandem 2002
- *Pensamientos desordenados*. Trotta 1995
- *Poemas Venecia Salvada*. Trotta 2006
- *Tres mujeres en tiempos sombríos: Edith Stein, Hannah Arendt, Simone Weil o Amor fati, amor mundi*. Sylvie Courtine-Denamy. EDAF 2003
- *Vida de Simone Weil*. Simome Pétrement. Trotta 1997
- *La gravedad y la gracia*. Trotta 2003

HISTÒRIA DE GUERRA

Que les dones històricament han participat en les guerres des dels dos bàndols, en la lluita, la rereguarda, portant les regnes d'un dia a dia que l'horror i el patiment convertiren en una lluita per sobreviure, és cert. Però sovint, la història que llegim és la dels homes, i les dones a més de ser víctimes de la guerra ho són de l'oblit. Per això, "recuperar la memòria històrica", utilitzant la premissa de la qual s'han fet ressò darrerament alguns mitjans, és una necessitat que es pot aplicar a la història tant de dones que han viscut la guerra com d'aquelles que ens l'expliquen.

«A les dones se'ns va necessitar durant la guerra, però després els nostres mateixos companys ens han ignorat...»

ENRIQUETA GALLINAT
(membre de l'associació
Dones del 36)

- Bourke, Joanna. *La Segona Guerra Mundial. Història de les víctimes*. Empúries Paidós 2003

L'autora alerta de la perillositat de simplificar la guerra en reculls d'històries militars. Narra amb rigor la guerra segons les víctimes, recollint testimonis dels protagonistes per recordar el significat de l'holocaust.

- Ehrenreich, Barbara. *Ritos de sangre. orígenes e historia de las pasiones de la guerra*. Espasa 2000
- Viatge des dels complexos sacrificis humans del món antic fins l'holocaust de la "guerra total" del segle XX. En aquesta obra Ehrenreich intenta descobrir el misteri de l'atracció que la violència exerceix sobre l'ésser humà.

- Fonseca, Carlos. *Rosario Dinamitera: una mujer en el frente*. Temas de hoy 2006

Després de perdre la mà en un accident bèl·lic de la Guerra Civil, Rosario es va convertir en un símbol del règim republicà. Acabat el conflicte, va ser empresonada, el seu matrimoni va ser declarat nul perquè era civil i va perdre, a més de la llibertat, l'amor de la seva vida. L'autor ha recuperat aquesta història plena de derrota però també de molta dignitat.

- Largo Alonso, María Teresa. *La guerra de Vietnam*. Akal 2002

El llibre ens ofereix una visió de conjunt clara i rigorosa de la guerra del Vietnam i de les seves diferents fases. Presenta el conflicte no com un fet aïllat, sinó com a part d'un procés que parteix d'un període de colonització francesa.

- McMillan, Margaret. **París, 1919: seis meses que cambiaron el mundo.** Tusquets 2005

Entre gener i juliol de 1919, després de la Primera Guerra Mundial, dirigents de tot el món arribaren a París amb l'objectiu de consolidar la pau. La tasca era enorme: tornar a posar dempeus una Europa en ruïnes, aturar l'avanç de la recent Revolució Russa i gestionar l'inestable equilibri de poders després de la desaparició de vells imperis i l'aparició de noves entitats polítiques, com l'Iraq, Iugoslàvia o Palestina.

- Montellà, Assumpta. **La maternitat d'Elna: bressol dels exiliats.** Ara llibres 2006

La Maternitat d'Elna descobreix un dels capítols més dramàtics, tendres i desconeguts de la nostra postguerra. Entre 1939 i 1944, Elisabeth Eidenbenz va salvar la vida de 597 infants. Eren els fills de les exiliades catalanes i espanyoles que malvivien en condicions penoses en els camps de refugiats republicans.

- Nash, Mary. **Rojas: las mujeres republicanas de la Guerra Civil.** Taurus 2006

Basada en una llarga investigació personal i en entrevistes amb les mateixes activistes, l'obra ens ofereix un examen sobre el paper i l'experiència de les dones republicanes en la Guerra Civil espanyola, de com transformà la seva vida i de l'important treball que van exercir.

- Olesti, Isabel. **Nou dones i una guerra: les dones del 36.** Edicions 62 2005

Biografia de les nou dones membres de l'associació Dones del 36. Dones que van participar activament en la Guerra Civil i que en van patir les conseqüències: repressió, exili, presó, lluita clandestina. Hi ha activistes polítiques i socials, milicianes, comunistes convençudes, dones d'esquerra, totes amb una vida apassionant i, no cal dir-ho, molt dura.

- Preston, Paul. **Palomas de guerra cinco mujeres marcadas por el enfrentamiento bélico.** Plaza & Janés 2001

L'autor se centra en una sèrie de personatges femenins: dues angleses i dues espanyoles, dues de dretes i dues d'esqueres. El nexa comú és que totes elles van estar marcades per la tragèdia de la Guerra Civil. Hi ha un cinquè personatge: Carmen Polo, la dona de Franco. Cap dels patiments de les anteriors la va afectar, però la seva vida també quedà dràsticament marcada pel conflicte bèl·lic. Mercedes Sanz-Bachiller, Nan Green, Priscilla Scott-Ellis, Margarita Nelken i Carmen Polo són els cinc personatges del llibre.

- Roig, Montserrat. **Els catalans als camps nazis.** Edicions 62 1995

Demostra que l'holocaust va afectar directament molts catalans i espanyols. A través de diversos testimonis, l'autora traça el relat complet de l'odissea dels deportats catalans i ens permet de comprendre què volia dir sobreviure en el món spectral dels camps de mort i com, enmig de l'horror, alguns eren capaços encara de lluitar per la llibertat i per la dignitat.

- Serrano, David. **Les dones als camps nazis.** Pòrtic 2003

L'extermini organitzat que els feixistes perpetraren contra milions de dones i homes ha pogut aflorar gràcies a les més diverses formes de testimoniatge. L'aportació de David Serrano recupera l'experiència quotidiana de les dones confinades als camps i recopila el llegat oral i escrit que ens han transmès.

- Schad, Martha. **Mujeres contra Hitler: la resistencia femenina al régimen nazi.** Península 2003

Artistes, metgesses, publicistes, dones políticament compromeses, alumnes, esposes i mares... que des de molt aviat van conèixer la vessant perversa del nacionalsocialisme. Van acabar empresonades o en camps de concentració i, finalment, condemnades a mort per la justícia nacionalsocialista.

- Sigmund, Anna Maria. **Las mujeres de los nazis.** Plaza & Janés 2000

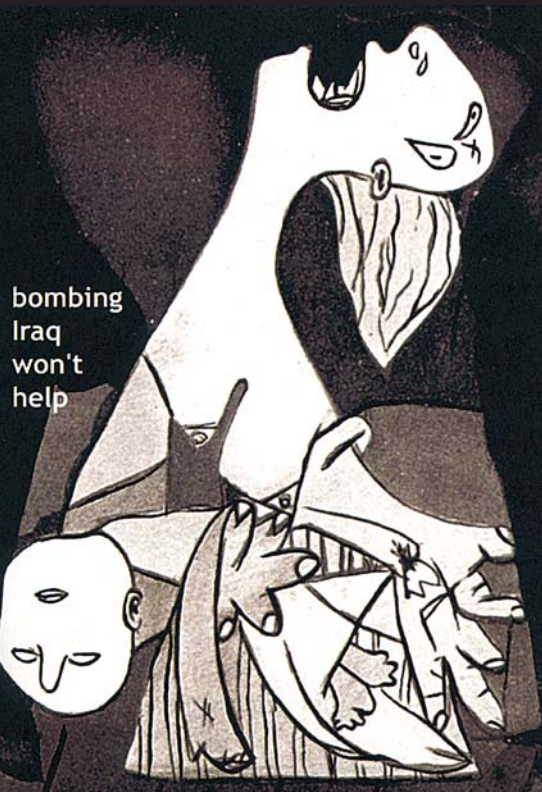
Obra sobre les companyes sentimentals dels alts comandaments nazis. Hitler considerava que el paper de les dones era d'extraordinària importància, però només si es limitava a les funcions d'esposa i mare. Les dones més ben situades, poderoses i les que gaudien de gran talent aconseguiren fugir de la doctrina oficial i viure amb una autonomia difícil de creure.

- Toran, Rosa. **Vida i mort dels republicans als camps nazis.** Proa 2002

Aquest llibre es basa en el testimoniatge dels supervivents dels camps de concentració per oferir, com diu Vicenç Villatoro en el pròleg, una eina útil que descriu l'univers "concentracionari" creat pel nazisme alemany i pels seus aliats europeus. Rosa Toran ho ha fet adoptant un punt de vista que li és i ens és pròxim: el dels republicans procedents de l'Estat espanyol que hi van anar a raure.

LES GUERRES D'ARA

bombing
Iraq
won't
help

Autores com Simone Weil, Christa Wolf, Gertrude Stein, Joanna Bourke, Dulce Chacón, Petra Kelly, Vandana Shiva, Arundhati Roy, Lola Bañón, entre altres, rescaten el rerefons humà d'una realitat pervertida pel llenguatge oficial, destapen detalls que el discurs mediàtic no recull i posen de manifest que la guerra, com diu Weil, “sols és una alternativa per als que consideren que matar és més fàcil que pensar”.

La imatge de la dona com a gènere en el context de les guerres ha estat sotmesa sovint a consideracions patriarcals i simplistes, de la mateixa manera que ho han estat el dolor i les conseqüències psicològiques i emocionals propiciades per les mateixes guerres.

- Al-Radi, Nuha. *Els diaris de Bagdad*. Rosa dels vents, 2003
En aquest llibre l'escriptora iraquiana Nuha Al-Radi ens descriu el dia a dia de la guerra del Golf, dels anys d'embargament i de la seva vida d'exiliada al Líban.
- Balsells, Sandra. *Balkan in memoriam*. Intermón Oxfam, 2002
Testimoni de la periodista Sandra Balsells, sobre l'evolució de l'antiga Iugoslàvia des de la desintegració del país el 1991, fins la caiguda de Milošević el 2000.
- Barnaby, Wendy. *Fabricantes de epidemias: el mundo secreto de la guerra biológica*. Siglo veintiuno de España, 2002
L'autora fa una anàlisi detallada i actualitzada de les armes biològiques, un dels més grans perills a què s'enfronta el món avui dia.
- Bucaille, Laetitia. *Generación intifada. La vida cotidiana del pueblo palestino*. Ediciones B, 2004
Relat del dia a dia a Ramallah, camp de refugiats de Balata i en diferents poblacions de Cisjordània i Gaza, partint d'una sèrie d'entrevistes a joves als quals l'autora ha seguit els passos des de mitjan anys vuitanta fins a l'actualitat.
- Farhat-Naser, Sumaya. *En la tierra de los olivos. Una historia de las mujeres por la paz*. El Aleph, 2006
L'autora, activista palestina, en les pàgines d'aquest llibre ens parla sobre el conflicte araboisraelià i en especial de la seva llarga experiència, juntament amb altres dones palestines i israelianes, en la recerca del diàleg i en la lluita per trobar punts de contacte, solucions i compromisos al conflicte.
- Gellhorn, Martha. *El rostro de la guerra*. Debate, 2000
La periodista Martha Gellhorn recull alguna de les seves cròniques escrites des de la Guerra Civil espanyola fins a la guerra centreamericana dels vuitanta.
- Gutierrez, Sara & Orué, Eva. *Mujeres contra la guerra. Las españolas que plantaron cara a Bush y Aznar desde Irak*. Belacqva, 2003
En *Mujeres contra la guerra* s'explica l'expedició d'un grup de dones espanyoles que van visitar l'Iraq abans de la guerra amb la intenció de contribuir a aturar-la i mostrar la seva solidaritat amb les dones iraquianes.
- Kaldor, Mary. *Las nuevas guerras. La violencia organizada en la era global*. Tusquets, 2001
Anàlisi dels conflictes actuals. Kaldor crea el concepte “noves guerres” per definir i explicar la nova conflictivitat en el si de la globalització.

- Martín Muñoz, Gema. ***Iraq un fracaso de Occidente***. Tusquets, 2003

En aquest llibre l'arabista Gema Martín ens acosta a la realitat de l'Iraq, trencant la propaganda informativa que ens arriba. La clara exposició del passat de la nació iraquiana i la brillant anàlisi regional i internacional de l'Iraq actual, converteixen aquest llibre en una referència imprescindible per entendre el present d'aquest país i de tot l'Orient Mitjà.

- Matthews, Jenny. ***Mujeres y guerra***. Intermon Oxfam, 2006

La fotògrafa Jenny Matthews ha treballat per plasmar en aquest llibre com dones de diferents parts del món sobreviuen i viuen malgrat la presència de les guerres.

- Nash, Amira. ***Crónicas de Ramala: una periodista israelí en territorio ocupado***. Galaxia Gutenberg, 2005

És un testimoni excepcional de la crua realitat en els territoris ocupats des dels últims anys del procés d'Oslo als primers de la segona Intifada.

- Rodríguez, Olga. ***Aquí Bagdad, crónica de una guerra***. Velecio, 2004

Olga Rodríguez ens narra l'experiència de viure en primera línia els horrors de la guerra contra l'Iraq durant el març de 2003.

- Seierstad, Asne. ***101. Ciento y un días***. Maeva, 2004

A principis del 2003 i durant cent un dies, l'autora va anar transmetent les seves experiències a Bagdad als mitjans de comunicació pels quals treballava. En la seva obra descriu la vida quotidiana dels corresponsals de guerra, la forma de pensar i sentir dels participants en totes

les guerres, la por i la desesperació de la població civil, entre altres temes.

- Tamarit, Isabel. ***Conflictos armados y pobreza: el desarrollo com a via cap a la pau***. Intermon Oxfam, 2001

Obra d'Intermon Oxfam que pretén mostrar de manera breu diversos aspectes relacionats amb l'existència dels conflictes armats. Alhora proposa algunes mesures per regular situacions que poden degenerar en la violència armada.

- Torres, Maruja: ***Mujer en guerra. Más másters da la vida***. El País, 1999

Llibre de memòries en què Maruja Torres narra els principals esdeveniments de la seva vida com a periodista. Les seves vivències com a corresponal de guerra al Líban, Israel i Panamà són els seus records més inoblidables.

RELATS EN TEMPS DE GUERRA

- Al-Windawi, Thura. ***El diario de Thura***. Ediciones B 2004

Diari real d'una jove de dinou anys que testimonia amb la seva experiència el caos social progressiu provocat per la guerra declarada pels EUA a l'Iraq. Amb les seves paraules reflecteix el drama i l'horror que les societats viuen en qual-sevol conflicte bèl·lic i que, sovint, no és notícia en els mitjans de comunicació.

- Chacón, Dulce: ***La voz dormida***. Alfaguara 2005

Novel·la que ens descobreix el paper que les dones van dur a terme durant uns anys decisius per a la història d'Espanya. Relegades a l'àmbit domèstic, van decidir assumir el protagonisme que la tradició els negava per lluitar per un món més just.

- Farias, Paula. ***Dejarse llover***. Espasa 2005

Paula Farias, coordinadora d'emergències de Metges sense Fronteres, ens narra, en la seva primera novel·la, el dia a dia de la postguerra, el que queda rere les bombes en el cor dels seus protagonistes, la supervivència, el dolor i la vida dels que pateixen aquesta situació.

- Ferrero, Jesús. ***Las trece rosas***. Siruela. 2003

Un matí d'agost del 1939 tretze dones són detingudes, jutjades i condemnades. Després de la seva mort se'ls comença a anomenar les tretze roses. Així comença la llegenda que dona cos a aquesta novel·la.

- Frank, Ana. ***Diario de Ana Frank***. Plaza&Janes 1999

Únic testimoni en el seu gènere sobre l'horror i la barbàrie nazi, i sobre els sentiments i experiències de la mateixa Anna i els seus acompanyants. Anna va morir al camp de Bergen-Belsen al març de 1945.

- Latifi, Afschineh. ***Aún, después de tanto tiempo. Una historia de amor, revolución y huida de Irán***. Entrelibros 2005

El 1979, quan Afschineh Latifi era tan sols una nena, els soldats de Khomeyni varen empresonar el seu pare, un coronel del règim del xa de l'Iran. Això feu que la seva mare es quedés sola amb Afschineh i els seus germans, en una societat totalment hostil cap a les dones. Mesos després de la seva detenció i sense cap judici just, el coronel Latifi fou executat.

- Mayoral, Marina. ***Tristes armas***. Anaya 2003

Durant la Guerra Civil espanyola, Miguel i Carmiña, combatents del bàndol republicà, decideixen enviar les seves filles a Rússia, per allunyar-les dels perills del conflicte. La història d'aquestes nenes es converteix en un clar exemple de l'horror i la tristesa que acompanyen totes les guerres.

- **Moi, Ana. *Seda negra*. Grijalbo, 2006**

Novel·la basada en la dolorosa experiència de dues germanes a qui els horrors de la guerra en el seu Vietnam natal els roben l'adolescència. *Seda negra* és un cant a la solidaritat i a l'esperit de superació.

- **Pressler, Mirjam. *Malka Mai*. Empúries, 2003**

Basat en un fet real, Malka Mai narra la història commovedora d'un viatge a peu, d'una mare i d'una filla, a través dels Càrpats, des de Polònia fins a Hongria.

- **Rivera de la Cruz, Marta. *En tiempos de prodigios*. Planeta, 2006**

Obra finalista del premi Planeta de novel·la de 2006. Cecília és l'única persona que visita Silvio. A través d'una capsula de fotografies, Silvio va explicant la seva fascinant història, en la qual descobrirà tot l'horror desencadenat per l'ascens del nazisme. Cecília, que pateix una profunda crisi personal, trobarà en Silvio un amic i aliat per reconstruir la seva vida.

- **Rodoreda, Mercè. *La plaça del diamant*. Club editor, 2000**

Amb el rerefons de l'arribada de la República i de la Guerra Civil, *La plaça del diamant* narra la història de la Natàlia, una jove com d'altres de la seva època, que accepta sense rondinar tot allò que la vida l'imposa. Aquesta resignació acaba amb l'arribada de la guerra. La novel·la és també una crònica fidel de la Barcelona de postguerra i de com va marcar aquest període històric la vida dels seus habitants.

- **Stein Gertrude. *Las guerras que he visto*. Alba, 2000**

L'escriptora nord-americana d'origen alemany i jueva Gertrude Stein va escriure a França durant l'ocupació alemanya el seu propi testimoni sobre les guerres. L'autora, nascuda el 1874, narra com ha viscut la guerra hispanoamericana, la Primera i la Segona Guerra Mundial, i enllaça amb el record d'altres guerres conegudes o llegides.

- **Szczypiorski, Andrzej. *La bella Señora Seidenman*. El Aleph, 2002**

Una jove viuda ajuda un grup de jueus a la Varsovia de la Segona Guerra Mundial.

- **Tortajada, Anna. *Palestina. Simfonia de la terra*. Barcanova, 2005**

Tracta el conflicte entre israelians i palestins des del passat i des del present. Parla de la realitat i el dia a dia de dues famílies que no creuen en la violència sinó en la pau.

- **Tortajada, Anna. *El grito silenciado*. Mondadori, 2002**

L'estiu del 2000, Anna Tortajada va viatjar amb dues catalanes més a Peshawar, la ciutat pakistanesa on malviuen gran part dels refugiats afganesos. Des d'allà van entrar a Kabul, centre neuràlgic del poder talibà. El llibre és un diari que explica les vivències personals del viatge, però també una eina que l'escriptora va fer servir per denunciar la situació de la població afganesa sota la tortura talibana.

- **West, Rebecca. *Cordero negro, halcón gris un viaje al interior de Yugoslavia*. Ediciones B, 2001**

Llibre que narra el viatge de la seva autora per Iugoslàvia. El viatge s'inicia la primavera de 1937, moment en què el nazisme amenaça Europa. Hi descriu les arrels dels conflictes que han estat presents en els Balcans durant segles.

- **Williams, Stephanie. *La història d'Olga*. Lumen, 2006**

L'autora relata l'apassionant història de la seva àvia, nascuda el 1902 a la capital de Sibèria. Excel·lent document sobre la guerra i l'exili, i sobre el coratge d'una dona excepcional.

- **Wolf, Christa. *Cassandra*. El País, 2005**

A Cassandra, Christa Wolf ens mostra una guerra en la qual no hi ha espai per a les dones, les redescobreix com a víctimes i com a germanes. Les dones de Cassandra, encara que no aconseguen aturar la guerra, evidencien la possibilitat d'ordenar el món sobre un eix diferent al de la força i la violència.

- **Una Mujer en Berlín anotaciones de diario escritas entre el 20 de abril y el 22 de junio de 1945**. Anagrama, 2006

Diari personal d'una dona berlinesa on ens descriu les seves vivències i les dels seus veïns durant els últims dies de la Segona Guerra Mundial i els primers dies de la pau a Berlín. En aquest llibre es reflecteix el que varen haver de patir milions de dones durant i després de la guerra.

UNA MIRADA A LA FOSCOR

A continuació un seguit de vivències portades al cinema que ens il·lustren amb imatges situacions que ens parlen de l'aventura, el drama, la passió, la mort en temps de guerra.

- Aranda, Vicente. *Libertarias*
- Barmak, Siddiq. *Osama*
- Chouraqui, Elie. *Las flores de Harrison*
- Coixet, Isabel. *La vida secreta de las palabras*
- Franklin, Sydney. *La Sra. Miniver*
- Makhmalbaf, Mohsen. *Kandahar*
- Mihaileanu, Radu. *El tren de la vida*
- Resnais, Alain. *Hiroshima, mon amour*
- Rothmund, Marc. *Sophie Scholl*
- Seltzer, David. *Resplandor en la oscuridad*
- Serra, Daniel i Serra, Jaume. *La guerra cotidiana*
- Shapiro, Justine. *Promises*

SOBREVIURE AL SILENCI

Omplim amb música el silenci que deixa la lluita. Una selecció de Cd que podeu trobar a les biblioteques.

- Bashir, Munir. *Irak, l'art du 'ûd Iraq, the art of the 'ûd*
- Calcanhotto, Adriana. *Adriana Partimpim*
- Cobla Barcelona Cor. *Chants de la Guerre d'Espagne*
- Dietrich, Marlene. *Marlene Dietrich sings Lili Marlene*
- Dixie Chicks. *Taking de long way*
- Guerra, Pedro. *Hijas de Eva*
- Hanta. *Rano*
- Libertad, Tania. *Costa negra*
- Mahwash. Radio Kaboul: *Hommage aux compositeurs afghans*
- Massi, Souad. *Raoui*
- Noa. *Now*
- Nosotrash. *Popemas*
- Simone, Nina. *Feeling Good*
- Sandy Lopicic Orkestar. *Balkea*
- *Good morning Vietnam: The original motion picture soundtrack*
- *Hope*

NAVEGAR PER LA PAU

L'esforç pel treball de les dones per acabar amb els conflictes, la lluita pels dret humans i la pau al món, és una realitat a la xarxa. Exemple d'aquesta voluntat són les webs que us proposem a continuació.

<http://www.gencat.net/icdon/donesipau.htm>
Informació sobre la participació de les dones en els processos de pau, baròmetre sobre conflictes, drets humans i construcció de la pau.

www.foodnotbombs.net

Moviment social que creix als EUA, amb l'objectiu de treballar en la preparació de menjar per indigents, i alhora protestar contra les guerres i la pobresa.

<http://mzc.org.es/>

"Mujeres en Zona de conflicto" és una ONG que actua en situacions en les quals la vida o la seguretat de les dones està en perill.

<http://wib.matriz.net/>

Web de l'organització "Mujeres de Negro", de protesta contra els plans de guerra dels EUA.

www.afgancat.org

La pèssima situació de dones i dels infants a l'Afganistan és la preocupació principal de l'organització ASDHA.

www.unifem.org/

Pàgina oficial de United Nations Development Funds for Women, on trobem informació sobre drets humans, treball, pobresa, violència i salut.

Edita: Ajuntament de Girona | **Coordina:** Servei Municipal de Biblioteques | **Selecció i textos:** Cati Doval i Iolanda Molas | **© imatges:** *Les milícies us necessiten*, Cristóbal Arteché (BCN 1936); *Companya, la revista de la dona*, Martí Bas i Blasi; *Stop the oil war*, Daniel Pownall - Benítez; *Woman of color against war*, Favianna Rodríguez; *Guernica: bombing won't help*, Pablo Picasso + Adam Nieman; *We don't want war*, Philip Stanton; *Peace for all*, Deborah Michelle Clague | **Maquetació:** Curbet CG | **Impressió:** ?????????????? | **Dipòsit legal:** Gi-???-2007

BIBLIOTECA ERNEST LLUCH

Barri de Palau
Saragossa, 27 - 17003 Girona
Tel. 972 426 368 - bibliolluch@ajgirona.org

BIBLIOTECA SALVADOR ALLENDE

Barri de Santa Eugènia
Montseny, 74-78 - 17006 Girona
Tel. 972 232 715 - biblioallende@ajgirona.org

BIBLIOTECA JUST M. CASERO

Barri de Pont Major
Plaça de l'Om, 1 - 17007 Girona
Tel. 972 211 370 - bibliojcasero@ajgirona.org

BIBLIOTECA DE TAIALÀ

Carretera de Tàialà, s/n - 17007 Girona
Tel. 972 213 315 - bibliotaiala@ajgirona.org

PUNT DE LECTURA DE TORRE GIRONELLA

Grup Torre Gironella, 102 - 17004 Girona
Tel. 972 003 356 - torregironella@gmail.com
(en conveni amb l'AV de Torre Gironella)

www.ajuntament.gi/biblioteques